TİLEGAL
Topdemir İnandıoğlu Kömüç
Avukatlık Bürosu

13.05.2020

DANIŞTAY BAŞKANLIĞI'NA

YÜRÜTMENİN DURUDURULMASI TALEPLİDİR.

Davacı : Levent Korkut -

Vekilleri : Av. Fuat TOPDEMİR-Av. Savaş İNANDIOĞLU-Av. Ömer KÖMÜÇ-Av. Cem TOPDEMİR
Av. Erdem KESTANECİ - Av. Nil TÜTÜNCÜOĞLU - Av. Burcu SELİMOĞLU ERÖKSÜZ
Begonya Sok No:3 Ataşehir Nidakule Kuzey Binası K:23 D:191 Ataşehir - İstanbul

Davalı : Hazine ve Maliye Bakanlığı
Emek Mahallesi, İsmet İnönü Bulvarı, PK: 06490 Çankaya/ANKARA

Konu : 09 Mayıs 2020 tarih ve 31122 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Sigortacılık Kapsamında Değerlendirilecek Faaliyetlere, Tüketici Lehine Yapılan Sigorta Sözleşmeleri ile Mesafeli Akdedilen Sigorta Sözleşmelerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in (Bundan sonra "Yönetmelik" olarak ifade edilecektir) iptali ve yürütmesinin durdurulması talebidir.

Müvekkilimiz SAİK (TOBB Sigorta Aracıları İcra Komitesi) Başkanı olup, Türkiye genelinde bulunan toplam 16.000'in üzerindeki acentenin temsilcisi ve aynı zamanda Çağrı Sigorta Aracılık Hizmetleri Limited Şirketi paydaşlarındandır. Bu Yönetmelik müvekkilimizin idarecisi olduğu kurumun ve dolayısı ile bu kurumun temsil etmekte olduğu tüm Türkiye'de örgütlü sigorta aracısı olan acenteleri olumsuz bir şekilde, doğrudan, hukuksuz biçimde ve olumsuz olarak etkilediğinden, bu Yönetmeliğin iptalini istemekte menfaati bulunmaktadır.

Yönetmelik, kanuna, sigortacılığa ilişkin diğer mevzuata ve anayasaya aykırı olup iptali gerekmektedir. Şöyle ki;

İ-) Yönetmeliğin 1. maddesi, 4. maddesi ve 5. maddesi Yönünden :

Yönetmelik ile 25.04.2014 tarihli ve 28982 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sigortacılık Kapsamında Değerlendirilecek Faaliyetlere, Tüketici Lehine Yapılan Sigorta Sözleşmeleri ile Mesafeli Akdedilen Sigorta Sözleşmelerine İlişkin Yönetmelik (bundan sonra Yönetmelik I olarak anılacaktır) içerisinde birçok değişiklik yapılmıştır.

Yönetmeliğin 1. maddesi ile 'asli işi sigorta aracılığı olmayan işletmelerin sundukları mal ve hizmetlerle birlikte sağlayabileceği sigortalar ' Yönetmelik I kapsamına dahil edilmiştir.

Yine, Yönetmeliğin 4. maddesi ile Yönetmelik I'in 9. maddesi değiştirilmiş ve md. 9 'a 8. fıkra ile yeni bir husus eklenmiştir. Buna göre;

> ***"mesafeli sigorta sözleşmesi akdedecek olanlar, tüketicileri mesafeli satış kanallarına yönlendiren ve asli işi sigorta aracılığı olmayan işletmelere primle bağlantılı olmayacak biçimde hizmet bedeli ödeyebilir."***

Yönetmelik'in 5. maddesi ile Yönetmelik I' in 10. maddesi tamamen aşağıdaki şekilde değişmiştir :

Mal ve Hizmet Satışı ile Bağlantılı Olarak Sunulan Sigortalar

MADDE 10 – (1) ***Asli işi sigorta aracılığı olmayan işletmelerin, sundukları mal ve hizmetlerle*** birlikte, ancak aşağıdaki şartların tamamını sağlamak suretiyle sigorta hizmeti sunabilirler.

a) **Satılan mal veya sağlanan hizmetle bağlantılı olmak kaydıyla**, yalnızca aşağıda yer alan sigorta teminatlarının sunulması:

1-) Malın kırılması, kaybı, çalınması, arızalanması ve herhangi bir şekilde zarar görmesi,

2-) Bagajın kaybı, çalınması, herhangi bir şekilde zarar görmesi, gecikmesi,

3-) Seyahat hizmeti ile bağlantılı diğer riskler.

b) Sağlanan sigorta teminatının karmaşık bir ürün olmaması, basit ve kolay anlaşılabilir bir ürün olması, ürün bazında muafiyet, limit ve sürenin standart olması,
c) Sağlanan teminatın sorumluluk sigortası, hayat sigortası veya motorlu taşıt sigortası olmaması,
ç) Sigortaya ilişkin yıllık primin, Tüketici Fiyat Endeksinin (TÜFE) her yıl sonunda bir önceki yılın aralık ayına göre değişimi dikkate alınarak arttırılmak üzere, 3.000.-TL'yi geçmemesi,
d) Yenilemeler dahil sigorta süresinin 5 yılı geçmemesi.

(2) Asli işi sigorta aracılığı olmayan işletmeler bu madde çerçevesinde tüketiciye ulaştırdıkları sigorta hizmeti için prim üzerinden komisyon alamaz. Ancak, primle bağlantılı olmayacak biçimde hizmet bedeli alabilir.

(3) Bu madde kapsamında sunulan sigorta teminatını veren sigorta şirketinin unvanı, teminatın konusu, kapsamı ve risk gerçekleştiğinde başvuru yapılacak yerin iletişim bilgileri tüketiciye açık ve net olarak bildirilir.

(4) İşletme, sigorta teminatının kendisi tarafından sunulduğu izlenimini yaratacak her türlü hareketten kaçınmalıdır. Sigorta şirketi bu konuda gerekli her türlü tedbiri almakla mükelleftir.

(5) Bu madde kapsamındaki sigorta teminatının sunumunda uygulamaya geçilmeden bir ay önce Bakanlığa bilgi verilmesi zorunludur. Bakanlık sunulan bilgiler çerçevesinde gerekli değişikliklerin yapılmasını talep edebilir."

Yukarıda alıntıladığımız maddelerden görüldüğü üzere, Yönetmelik ile Yönetmelik I' de ciddi değişiklikler yapılmakta ve **artık sigorta acentelerine ihtiyaç duymadan** belirtilen şartlar sağlandığı takdirde ve istisna tipi olmayan sigortaların mal ve hizmet veren şirketler aracılığı ile sağlanması mümkün olabilecektir. Bu durum açık bir biçimde **5684 sayılı Sigortacılık Kanununa, dolayısıyla Anayasaya** ve yine acentelerin kazanılmış haklarına açık bir biçimde aykırı olup, Yönetmeliğin tüm maddeleri ile iptal edilmesi gerekmektedir. Şöyle ki;

İI-) 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu Yönünden

Sigortacılık Kanunun 23. maddesi Sigorta Acentelerini düzenlemiştir. Bu madde şu şekildedir :

(1) Sigorta acenteliği gerçek veya tüzel kişilerce yapılır. Sigorta

> ***acenteliği yapmak isteyenlerin Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğince tutulan Levhaya yazılı olması gerekir.***
>
> .....
>
> ***(13) Bu Kanuna göre yetkili olanlar dışında hiçbir gerçek veya tüzel kişi, sigorta acenteliği faaliyetinde bulunamayacağı gibi ticaret unvanlarında veya herhangi bir belgede, sigorta acenteliği iş ve işlemleriyle uğraştığı izlenimini yaratacak kelime ve işaretler kullanamaz.***

Özetle, hukukun temeli olan Normlar Hiyerarşisinde Yönetmelik'den önce gelen ve Anayasa'nın 124. maddesine göre de kendisine aykırı yönetmelik çıkarılması mümkün olmayan **5684 sayılı Sigortacılık Kanununda açık bir biçimde Sigorta Acenteliği yapmak isteyenlerin öncelikle Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğince tutulan Levhaya yazılı olması gerektiği ve yine yetkili sigorta acenteleri dışında hiçbir kimsenin değil sigorta aracılığı işi yapmak; bunu yapıyormuş gibi bir izlenim bile yaratamayacağı belirtilmiştir.**

Yine, aynı kanunun Adli Cezalar başlıklı 35. maddesinin 20. fıkrası aşağıdaki şekilde kaleme alınmıştır :

> (20) Bu Kanunun 23 üncü maddesinin onuncu fıkrasına aykırı olarak ticarî faaliyette bulunanlar yüz günden az olmamak üzere adlî para cezası ile; onikinci fıkrasına aykırı davrananlar üçyüz günden az olmamak üzere adlî para cezası ile; ***onüçüncü fıkrasına aykırı olarak sigorta acenteliği yetkilerini veya unvanlarını başka kişilere kullandıranlar ve söz konusu yetki ve unvanları kullananlar beşyüz günden az olmamak üzere adlî para cezası ile; sigorta acenteliği yaptığı izlenimini uyandıranlar yüz günden az olmamak üzere adlî para cezası ile***; ondördüncü fıkrasına aykırı hareket edenler ile bu fıkra gereğince sigorta acenteliğiyle ilgili faaliyetlerde çalışmaması gerektiği halde çalışanlar ikiyüz günden az olmamak üzere adlî para cezası ile cezalandırılır.

Kısacası, kanun koyucu Sigortacılık Kanununu kaleme alırken yetkisiz birinin başka bir deyişle acente olarak tanımlanmamış ve ***Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğince tutulan Levhaya kayıt olmamış birinin sigorta sözleşmesi kurulmasına aracılık etmesi halinde dahi ceza öngörmüştür.***

Özetle, kanunun yukarıda alıntılanan açık maddelerinden anlaşıldığı üzere kanunun amacı sigorta sözleşmelerine aracılığın sadece Levhaya kayıt olmuş resmi acenteler vasıtasıyla gerçekleşmesidir. Bu sebeple, tamamen iptalini talep ettiğimiz Yönetmeliğin 5684 sayılı Kanuna aykırı olduğu ve sırf bu sebeple dahi iptal edilmesi gerektiği tartışmaya mahal vermeyecek kadar açıktır.

III-) Anayasa Yönünden

Anayasa'nın 124. maddesi çok açıktır ve şu şekilde kaleme alınmıştır :

> ***2. Yönetmelikler***
> ***" Madde 124 – Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi***
>
> ***görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler.***

> ***Hangi yönetmeliklerin Resmî Gazetede yayımlanacağı kanunda belirtilir. "***

Anayasanın 124. maddesi ve hukukun temelini oluşturan normlar hiyerarşisi çok açıktır. **Yönetmelikler, kanuna aykırı olamaz.**

Yönetmeliğin değiştirdiği Yönetmelik I'in 3. maddesi aşağıdaki şekilde kaleme alınmıştır :

> **(1) Bu Yönetmelik, 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.**

Yukarıda i.) başlığında detaylıca açıklandığı üzere **kendi dayanağı olan kanuna bile aykırı hususlar içeren bu Yönetmeliğin çok acil bir biçimde yürütmesinin durdurulması ve tamamen iptal edilmesi gerekmektedir.**

IV-) Yönetmelik ile Acentelerin Kazanılmış Haklarına Tecavüz Edilmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesine göre T.C. bir hukuk devletidir. Hukukun genel prensiplerine riayet etmesi gerekir. Hukuki güven ve istikrarı sağlamak, idari işlemleri geri yürümezliği ilkesi ve bununla bağlantılı olarak kazanılmış haklara saygı göstermek, hukuk devleti olmanın bir gereğidir. Aynı zamanda, Hukuk Devleti ilkesi, bireylerin Devlete olan güveninin korunması ve eşitlik kavramlarını da içinde barındırır. Şimdiye kadar yapılan yasal düzenlemeler ile Sigorta Sözleşmelerinin sadece Levhaya kayıtlı acenteler aracılığı ile yapılacağını uygulama haline getiren Devlet'in bu durumu değiştirerek, vatandaşlarının ticari ve çalışma hayatlarını sekteye uğratması, acentelerin kazanılmış haklarını hiçe sayması kabul edilemez.

Nitekim kazanılmış hak "doğumu" anında hukuka uygun olarak tamamlanmış ve böylece kişiye özgü lehte sonuçlar doğurmuş, daha sonra mevzuat değişikliği ya da işlemin geri alınması gibi nedenlere rağmen hukuk düzenince korunması gereken haktır."

Oysa bu hüküm ile sigorta acentelerinin kazanılmış hakları hiçe sayılmaktadır. Bu bakımdan bu Yönetmeliğin tamamen iptali gerekmektedir. Zira söz konusu yönetsel değişiklik ile idari işlemlerin tesisinden sonra tartışmalı ve belirsiz bir şekilde kalmaları, ilgililerin hukuki durumlarının her an değişebileceği bir ortam yaratabilir ki bu durumda da hukuki güvenin ve istikrarın sağlanması söz konusu değildir. Oysa gerek Anayasa Mahkemesi, gerekse Yüce Mahkemeniz muhtelif kararlarında belirttiği gibi;

> *"Kazanılmış bir haktan söz edilebilmesi için bu hakkın, yeni yasadan önce yürürlükte olan kurallara göre bütün sonuçlarıyla fiilen elde edilmiş olması gerekir. Kazanılmış hak, kişinin bulunduğu statüden doğan, kendisi yönünden kesinleşmiş ve kişisel niteliğe dönüşmüş haktır.*
>
> ***Eski kanun yürürlükte iken kesin bir surette kazanılan yani hukukça korunmakta bulunan ve bir iddia haline gelen hak(tır)"***

Kanuna aykırı bu Yönetmelik ile sigorta acentesi olmayan, mal ve hizmet satan kişilere ilanla, reklamla sigorta sözleşmesi aracılığı yapma yetkisi verilmekte ve üstelik bundan işlem parası kazanma hakkı verilmektedir.

Bu Yönetmelik iptal edilmez ise sigorta sözleşmelerine aracılık mal ve hizmet satan kişiler aracılığı ile yapılacak, acentelerin kapanmasına ve bununla bağlantılı olarak hâlihazırda çalışmakta olan binlerce personelin iş akdinin de sona ermesine sebep olacaktır. Bu insanlar Devletlerine güvenerek, ev, araba vs. almış ve kredi kullanmışlardır. Düğün yapmış borç altına girmişlerdir. Acenteleri zorlamak bu insanların işsiz kalmasına sebep olacaktır. Kısacası, bu Yönetmelik iptal edilmez ise acenteler zamanla

yapmış oldukları; iş mal ve hizmet satan firmalar tarafından yapılmış olacağından işsiz kalacak, kapanacak ve zamanla sigorta acenteleri yok olacaktır.

Netice ve Talep **:** Yukarıda arz ile açıklanan nedenler ile;

1-) 09 Mayıs 2020 tarih ve 31122 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Sigortacılık Kapsamında Değerlendirilecek Faaliyetlere, Tüketici Lehine Yapılan Sigorta Sözleşmeleri ile Mesafeli Akdedilen Sigorta Sözleşmelerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik **Yapılmasına** Dair Yönetmelik" yürürlükte kaldığı sürece Anayasaya, hukuka ve kanuna aykırılıkları açık olup, telafisi imkânsız sonuçların ortaya çıkması kuvvetle muhtemel olduğundan öncelikle ivedilikle yürütmesinin durdurulmasına,

2-) Yönetmeliğin tamamen iptaline,

3-) Yargılama giderleri ve vekâlet ücretinin davalı idareye yükletilmesine karar verilmesini talep ederiz.

Davacı **Vekili**
Av. Cem TOPDEMİR - Av. Burcu SELİMOĞLU ERÖKSÜZ